

M. F. N. 27/292 1945

Johannes 20/4-45

Muinaistieteellinen Toimikunta

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIALLINEN
ARKISTO

Historiallinen osasto.

Saamansa määräyksen mukaisesti suoritti allekirjoittanut Kajaaninlinnan raunioilla tarkastuksen 14/4 - 16/4 1945, jonka tarkoituksena oli tutkia raunioiden yleinen kunto sekä selvityksen saaminen siitä, olisiko mahdollista siirtää niiden ehkä tarpeellinen korjaus nykyisen ajan johdosta toistaiseksi.

Tarkastukseni tuloksena saan kohteliaimmin esittää seuraavaa:

Raunioiden ~~uäke~~ muurien ulkosivustoissa ei ole varsinaisia sortumisia. Sen sijaan ovat saumaukset suurelta osalta rapautuneet ja pudonneet pois ja niinpä olikin lumihangella nähtävissä muurinsaumoista karissutta laastia. Linnan muurien saumoissa sekä muuallakin on käytetty hyvin paljon pieniä kiviä (kiloja) ja näitä myös sieltä täältä pudonnut pois, mutta ei kuitenkaan niin huomattavasti, että toistaiseksi olisi suurempaa sortumisen vaaraa. Parissa kohdassa on myös pudonnut hieman suurempia, n.s. muurin seinäkiviä.

Muurien sisäsivustoissa eli huoneissa ja pihoissa on huomattavissa sama saumauksien rapautumisilmiö kuin muurien ulkosivustoissakin. Täällä ei kuitenkaan ollut pudonnutta laastia ja kivenkiloja lumihangella nähtävissä niin paljon kuin ulkosivustoissa. Ovien ja ikkuna-aukkojen holveissa ei ollut sortumisia, eikä viimeksi vuonna 1942 korjatuissa holveissa ollut laasti saumoistakaan rapautunut eikä karissut alas.

Muurien päällä oli vielä siellä täällä nähtävissä jopa paksultakin lunta ja jäätä. Niissä kohdissa, jotka olivat nähtävissä, ei ollut huomattavissa mitään pahempia halkeamia. Sen sijaan oli kyllä laasti rapautunut siellä täällä jopa eräissä kohdin pahoin. Myös oli huomattavissa joitakin reikiä, joista vesi pääsee valumaan muurien sisään. Sieltä täältä oli luultavasti

siellä käynyt yleisö irroittanut kiviä, jotka oli pudotettu pois, joten näin syntyneisiin syvennyksiin kerääntyy vettä, joka jäätyessään turmelee muureja.

Linnan huoneet ja pihat olivat suurelta osaltaan vielä lumen ja jään peitossa. Esimerkiksi toiseen kerrokseen johtavat portait ovat kokonaan jään peitossa eikä tämän vuoksi niiden kiviaskeleita lainkaan näkynyt. Useassa huoneessa oli arviolta noin 50 - 75 cm. vahvuinen lumi- ja jääkerros, joten raunioiden siisteyttä ja huoneiden alaosien kuntoa ei voitu tarkastaa. Siisteys raunioiden nyt olikin kyllä tavallista parempi, sillä lumi peitti kaiken. Huoneiden nimikilvet olivat myös miltei kaikki paikoillaan ja eikä niiden kuntokaan ollut juuri huonontunut vuodesta 1942 jolloin siellä viimeksi olin.

Raunioiden siivoamisen ehdotan järjestettäväksi siten, että sovitaan Kajaanin kaupungin puhtaanapitolaitoksen kanssa siitä, että se ottaisi ja puhdistaisi rauniot ajalla 1/5 - 30/10 sillan ja katujen puhtaanapidon yhteydessä ainakin kerran viikossa. Yleisistä raunioille olisi rakennettava, sillä se tulee varmasti olemaan aina niin siivottomassa kunnossa, ettei se vastaisi tarkoitustaan. ja sen puhdistaminenkin olisi hankalaa, kun raunioille ei ole muuta kulkutietä kuin sillalta alas johtavat kapeat portaat.

Raunioiden yleisen kunnan katson sellaiseksi, ettei niissä ole aivan välttämätöntä tulevana kesänä suorittaa korjauksia, vaan voidaan niiden suoritus siirtää ainakin vuodella tai ehkä parillakin eteenpäin. Kuitenkin olisi siellä suoritettava vuosittainen tarkastuskäynti.

Helsingissä huhtikuun 21 p:nä 1945.

O. G. Kuusisto